

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (LETO) XXV. (19)

No. (štev.) 9

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

3. marca 1966

Revolucionarne spremembe v Afriki

Revolucionarne spremembe so v Afriki po drugi svetovni vojni skoro na dnevnem redu.

Največje so posamezna afriška plemena doživljala, ko so jim kolonialne države poklanjale neodvisnost. Večina bivših kolonij sicer ni imelo veliko izbire pri sprejemanju neodvisnosti ter so se morale predvsem zaradi gospodarskih razlogov nasloniti na svoje bivše gospodarje. Neodvisnost vseh teh novih afriških držav je tako v resnici le na papirju.

Prav tako s podaritvijo omenjene neodvisnosti še dejansko ni mogoče govoriti, da so iz plemen zaradi tega nastali narodi v polnem pomenu besede. Težko je govoriti o narodni zavesti večine afriškega prebivalstva, še manj o demokratskem nastrojenju in sploh o demokraciji v teh novonastalih afriških državah. Iz stoletij kolonialne diktature je bilo nemogoče preiti v demokratsko uredenost po vzorcu zahodnih demokracij. Tega tudi latinska Amerika doslej še ni zmogla, čeprav se je otrela kolonialnega gospodarstva v večini že pred skoro dve sto leti. Proces demokratiziranja je silno zapleten in dolgotrajen.

Zato v nobenem primeru ni mogoče v čemer koli primerjati katere koli afriške države ali katerega koli porajajočega se afriškega naroda s katerim koli evropskim narodom, odvisnim ali neodvisnim. Noben resen človek tega ne dela. V dvatisočletni krščanski kulturi zrasli evropski narodi in narodi imajo bistveno drugačne poglede na svet in s tem na ves minuli in bodoči svoj razvoj, kakor afriški, azijski in tudi ameriški.

Novo afriške države so se takoj po pridobitvi podarjene neodvisnosti v zunanji politiki obrnile na levo, iz nekakega maščevanja do svojih bivših evropskih gospodarjev. Tudi svoj notranji gospodarski in socialni sistem so v večini prelevile v vsaj skrajno socialističen, nekatere v marksističen. Toda kljub vsemu so ostale naslonjene na svoje bivše gospodarje, ker so pač gospodarsko nezmožne samostojnosti.

V ta maščevalni afriški kontinent sta se z veseljem zagnala Kremelj in Peking. Ker je bil Peking bolj revolucionaren, vsaj v besedah, kakor Kremelj, so Maocetungovi emisarji želi večje uspehe pri posameznih afriških vladah, kakor sovjetski. Toda razen besed ne iz Kremelja ne iz Pekinga ne prihaja skoraj ničesar; mlade države pa ogromno potrebujejo za svoj že samo goli obstanek, kaj šele za razvoj!

Vladarji novih držav so črnci, izvečine izšolani na zahodnoevropskih ali severnoameriških univerzah. Toda univerzitetna izobrazba ni porok za srčno kulturo in trezen pogled na svet. To dokazuje vrsta predsednikov afriških držav, med njimi je bil pač najvidnejši tak izobraženec predsednik Ghane Nkrumah, ki je prejšnji teden zgrmel z oblasti. Najmanj, kar je mogoče reči, je, da je skrajno nereso, če si kdo od navadnih smrtnikov nadene naziv „odrešenik“. Take in podobne nazive si navdneje diktatorji v sovjetskem bloku — med njimi je pojn raznih vzdevkov tudi jugoslovanski marksistični diktator Tito — za „odrešenika“ se je proglasil omenjeni Nkrumah. Univerzo je dokončal v Pensilvaniji v ZDA, za zglede pa si je vzela Marxa, pa sovjetske in druge marksistične diktatorje, tako v vladanju, kakor v osebnem kultu. Vsega tega je bilo vojaškim krogom Ghane dovolj ter so izkoristili priložnost, ko se je Nkrumah podal na potovanje v Peking. Še ni priletel z letalom na pekiško letališče, že ga je dohitela novica, da ga je vojska odstavila in z njim njegovo vlado in vse njegovo spremstvo 71 ljudi.

Čeprav je bila Nkrumahova diktatura ena najtrših na afriškem kontinentu, so generali vojaški udar mogli izvesti. To pomeni, da so ga izredno taj-

VIETNAMSKA DEBATA V ZDA

V ZDA so v senatnem zunanjepolitičnem odboru še ves minuli teden razpravljali o umestnosti ali neumestnosti ameriške vojne proti vietnamskim komunistom.

Vpliv komunističnih agentov je v ameriških krogih vsekakor močan, da se jim je posrečilo debato o tem problemu vzdrževati nad tri tedne v povečanem tempu, tako da je zajela skoro vse plasti naroda in jih začela deliti na dvoje. Čeprav je zagotovljeno, da bo večina senata glasovala za dodatne finančne izdatke za vietnamsko vojno, ker so pač senatorji politično in strankarsko disciplinirani, pa vendar ostane dejstvo, da se je komunizem zagrizel med Amerikance in jih na vse načine skuša minirati. Najmanj, kar bi se moglo reči za take senatorje, kakor sta npr. Fulbright in Morse, je, da sta koristni budali komunistične zarote proti ZDA. Med komentatorji ameriškega tiska pa dela največjo škodo že iz druge svetovne vojne znani Walter Lippmann.

V debato za ali proti vietnamski vojni se je minuli teden nerodno aji pa kot koristno budalo vmešal tudi senator Robert Kennedy, ki je izustil nepremišljenost, da naj bi vietnamske komuniste pripustili v bodočo južno-vietnamsko vlado. Dejstva, da je Roberta Kennedyja izjava neizrecno navidna, ne spreminja njegov popravek, da komunistom ne smejo zapreti vrat v južnovietnamsko vlado po svobodnih volitvah.

Johnson, Humphrey, Rusk in McNamara na vse načine zagotavljajo Amerikancem, da vietnamske vojne nimajo namena razširiti, da so pripravljene vsak trenutek na pogajanja s Hanojem, nikakor pa ne na vdajo komu-

nistom. „Ameriška vojska se bo borila proti vietnamskim komunistom tako dolgo, dokler bo to potrebno za zavarovanje svobode Južnega Vietnama,“ je poudaril podpredsednik Humphrey.

Senator Morse, ki je v senatu strastno napadal Johnsonovo politiko v Vietnamu, je trdil: „ZDA vodijo človeštvo v tretjo svetovno vojno, iz katere ne bo nobene zmagave. Glasovanje za nadaljno pomoč Vietnamu ni glasovanje za pomoč moštvo, ki je že tam. Je za podvojitve vojaštva v Vietnamu, za razširitev vojne v Tajland in za financiranje še večje ameriške sile v Aziji,“ je napadal Morse. Senatorji so med Morsejevim napadanjem hodili ven iz dvorane in nazaj ter je včasih Morse govoril prazni dvorani.

Medtem, ko mnogi Amerikanci dvomijo nad nujnostjo protikomunističnega boja, pa jim v tem pomaga britanski predsednik Wilson, ki je bil ves srečen, ko so sovjeti njegovemu obrambnemu ministru lordu Chalfontu ob priložnosti njegovega obiska v Moskvi pripravili sestanek s hanojskim odpravnikom poslov v Kremlju. Chalfont je s hanojskim komunistom Li Čangom govoril nad tri ure in je Wilson takoj objavil, da mu je uspelo vzpostaviti „odprto zvezo s Hanojem“. Iz teh razgovorov seveda ni prišlo do posebnega rezultata, tako da je moral Wilson priznati, da mu „sovjeti niso hoteli pomagati“ in da se vrača v London praznih rok.

V Manili na Filipinih pa so se na konferenco o azijskih problemih sestali ameriški poslaniki iz Južnega Vietnama, Indonezije, Burme, Avstralije, Malajzije, Nove Zelandije, Japonske, Južne Koreje, Tajlandije, Laosa, Filipinov, Formoze in Hongkonga. Konferenca je tajna in nanjo časniki niso pripuščeni.

Prevrata v Ghani in Siriji — vedno težja kriza v Indoneziji

Minuli četrtek je vojska v afriški državi Ghana odstavila marksističnega predsednika Nkrumaha in njegovo vlado. Nkrumah je bil med vojaškim udarom na poletu v Peking, kamor je odšel, kakor je pred odhodom iz Accre izjavil, „na svojo lastno iniciativo, da bi dosegel mir v Vietnamu.“

Maocetung se je znašel v neprijetnem položaju, ko je sprejemal odstavljenega predsednika, vendar je ukazal, naj mu vseeno oddajo 21 topovskih strelcev na čast.

Vojska je v Ghani izpustila na svobodo na stotine jetnikov, ki jih je Nkrumah imel po ječah, polovila pa je veliko število Nkrumahovih pristašev in jih vrnila v zapore. Radio Accra je objavil, da je „mit, v katerega se je odel Nkrumah, odpravljen, množice zadovoljnih demonstrantov pa so razbile ogromen Nkrumahov kip sredi prestolnice. „Vladal je nad državo, kakor bi bila njegova last,“ je poudarjala radijska postaja v Accri. „Velike gospodarske napake so spravile državo na rob propada. Zato bo treba temeljitih sprememb naše finančne in gospodarske politike, kar se bo zgodilo kar najhitreje,“ je izjavil govornik po radiju.

Vojaška vlada pod vodstvom generala Ankraha je ukazala vrhovnemu sodniku novo prisego, nakar so morali

no pripravili in da Nkrumah pripraviti slutiti ni, sicer gotovo ne bi zapustil države. Takih podobnih vojaških udarov je bilo v zadnjih štirih mesecih v Afriki že šest: gral. Mobutu je v Kongu odstavil Kasavubuja; vojska je prevzela oblast v Dahomeju; nadalje v Centralni afriški republiki, v Zgornjem Volta, v Nigeriji in v Ugandi. Povsod je vojska vrgla levičarske vlade, ker so prenevarno zahajale v komunistične mreže ali že bile v njih in povsod se je prebivalstvo oddahnilo, da se je rešilo vedno neznosnejših življenjskih razmer, v katere so jih vodile odstavljene vlade.

Peking in Kremelj stojita nemočna ob tem podiranju njune stavbe komunizma v Afriki. Ker ZSSR nima direkt-

priseči znova vsi ostali sodniki. Ghana je slovela kot pravno najbolj napredna afriška država, dokler ni začel Nkrumah izrabljati sodnikov za svoje politične namene.

Vojaška vlada je tudi pokazala tujim časnikiarjem sovjetsko vežbalno taborišče pri Konongo, 200 km od Accre.

Bivši predsednik ghanske Združene stranke dr. Kobina Taylor pa je v Londonu izjavil, da ima Nkrumah v Ghani pripravljenih nad 1000 sovjetskih, kitajskih in ghanskih vojakov, ki čakajo njegovega povelja za protidur. Ti komunistični reaktorji da so po vojaški opremi nadmočni nad ostalo ghansko vojsko in da imajo hrane za pol leta.

SIRIJA

Levičarski častniki so v Damascu v Siriji prejšnji teden izvedli nov državni udar, s katerim so odstavili socialističnega predsednika generala Hafeza in postavili za novega predsednika 35-letnega dr. Josefa Zayena. Vodja upora je levičarski general Salah Jedin, ki ga je odstavljeni predsednik Hafeza odstranil iz svoje vlade zaradi njegovega nasprotovanja egipčanskemu Nasserju. Je to že 15. revolucija v zadnjih 17 letih v Siriji ter je bila kljub kratkotrajnosti — komaj nekaj ur — zelo krvava. Pobitih je bilo nad 400 ljudi.

nega geografskega stika z afriškimi državami, s svojo Rdečo armado in tanki ne more zadušiti upornikov. Ker je Peking na Daljnem vzhodu, ne more poslati stotisoče „prostovoljcev“ v obrambo svojih sopotnikov, kakor je to storil na Koreji ali kakor grozi v Vietnamu.

Afrika še zdaleč ni torišče zahodnoevropskega demokratičnega izživiljanja, ni pa tudi, kakor vedno bolj dokazuje, slepo orodje kremeljskega in pekiškega komunizma. Je kontinent s svojo kolonialno preteklostjo, ki si kuje svojo bodočnost, različno od evropske, azijske in ameriške, toda nikakor ne komunistično.

In v tem je njegova rešitev in vsemu nekomunističnemu svetu zadoščanje.

INDONEZIJA

V Indoneziji pa se diktatorju Sukarnu močno majejo tla pod nogami, odkar je odstavil obrambnega ministra generala Nasutiona. General Nasution je odločen protikomunist ter je bil eden glavnih pobornikov preganjanja komunistov po njihovem neuspelem poskusu državnega prevrata lanskega oktobra.

Protikomunistična študentovska organizacija KAMI je uprizorila silovite demonstracije proti Sukarnu in zahtevala vrnitev Nasutiona. Sukarnova policija in vojska sta streljali na študente in dva ubili. Študentje so nato pozvali

Slab zagovor Moskve

Uruguajska vlada je več dni čakala na sovjetski odgovor na svojo noto, v kateri je zahtevala od Moskve pojasnilo, kaj in kako je mislil sovjetski delegat na havanski trikontinentalni konferenci, Šaraf Rašidov, ko je zagotovil latinskoameriškim komunistom sovjetsko pomoč za njihove prevratniške akcije proti obstoječim demokratskim vladam.

Sovjetska vlada je odgovor poslala preko svojega poslanika v Montevideo ter v njem izjavila, da Rašidov „ni govoril v imenu sovjetske vlade, pač pa le v svojem lastnem imenu“ in „v imenu sovjetskih socialnih organizacij“, ter nadaljuje: „Priznavanje neodtujljive pravice vsake osebe, da si določa svojo lastno usodo je, od prvih dni vzpostavitve sovjetske države, eno od temeljnih načel naše zunanje politike.“

Glede trditve uruguajske vlade, da Rašidove izjave v Havani predstavljajo tudi vmešavanje Sovjetske zveze v zadeve drugih držav, pa sovjetska vlada v svojem pisnem odgovoru poudarja: „Sovjetska zveza nikdar ne pristaja na vmešavanje v notranje zadeve drugih držav ter se vedno zavzema za zaščito neodvisnosti in suverenosti.“

Uruguajska vlada je vsebino sovjetskega odgovora objavila v časopisu in poudarila, da smatra odgovor za ne-

zadovoljiv in pomanjkljiv ter da na drugo vprašanje glede vmešavanja sovjetskega poslanika osebja v uruguajske notranje zadeve še vedno ni dobila odgovora. Prvi, ki bo na vrsti za izgon iz Uruguaja, bo sovjetski kulturni ataše P. Linkšin, za katerega je dokazano, da je sodeloval pri stavki montevidskih univerzitetnih študentov lansko jesen.

V zvezi s sovjetskim odgovorom je Alejandro Zorilla de San Martin, član uruguajskega vladnega sveta poudaril: „Zadeva za nas še zdavnaj ni zaključena.“ Uruguajska vlada smatra sovjetski odgovor za „nezadovoljiv in protisloven“. Zorilla de San Martin je nadaljeval: „Sovjetska vlada je z odgovorom dokazala, da je njena politika eno, njene besede so pa drugo. Sovjetski odgovor zahteva od uruguajske vlade odločen in jasen odgovor, ki nam ga ni treba po bizantinsko zavijati, tako kakor delajo tiste države, katerih zunanja politika je eno v besedah in drugo v dejanjih.“

Argentinska vlada, ki je tudi zahtevala od sovjetske vlade pojasnilo glede Rašidovih obljub latinskoameriškim komunistom na trikontinentalni konferenci v Havani, do trenutka, ko to pišemo, še ni dobila odgovora na svojo zahtevo.

I Z T E D N A V T E D E N

V Čilu imajo že nad mesec dni stavko v rudnikih bakra. Vlada je pozvala delavske sindikate in lastnike rudnikov naj vzajemno uredijo sporna vprašanja, ker je oblasti sedanjega stanja že zadosti. Istočasno je pa vlada zagrozila vsem ostalim delavskim sindikatom, ki so napovedali solidarnostne stavke z rudarji v rudnikih bakra, da bo protinjim nastopila z zakonom o zaščiti javne varnosti.

Viktor Kravčenko, kapetan sovjetske vojske, ki je med drugo vojno kot član sovjetske komisije za nakup vojnega materiala v ZDA, prestopil na ameriško stran in se ni hotel več vrniti v Sovjetsko zvezo, je prejšnji teden napravil samomor v New Yorku. V svetu je postal znan po svoji knjigi „Izbral sem svobodo“. Star je bil 61 let, zadnja leta je živel pod imenom Peter Martin.

Predsednik britanske laboristične vlade Wilson je po vrnitvi s tridnevne obiske v Moskvi razpisal nove volitve za 31. marec. Kraljica bo sedanji parlament razpustila 10 marca, novoizvoljena poslanska zbornica se bo sestala 21. aprila.

Velika Britanija je objavila belo knjigo o svoji obrambi. Iz te knjige je razvidno, da bo kmašu mogoče govoriti o Veliki Britaniji, da je bila nekoč pomorska veselisa, ki je s svojimi vojnimi ladnjami kontrolirala ves svet. V bodoče britanska vlada namreč ne bo več dajala prednosti za obrambo vojni mornarici, ampak letalstvu, zlasti atomskim bombnikom.

Aldo Moro je v Italiji po 33 dneh politične križe sestavil novo koalicijsko vlado krščanskih demokratov, Nennijevih socialistov, Saragatovih socialdemokratov ter republikancev. Krščanski demokrati imajo v vladi 16 ministrov, Nennijevi socialisti 6, Saragatovi socialdemokrati 2, republikanci enega. Značilnost nove vlade je v tem, da so v njej zastopane vse struje krščansko demo-

kratske stranke, kar je moral Aldo Moro drago plačati s tem, da je moral ministrstvo za narodno obrambo, ki so ga doslej vsa leta imeli v rokah krščanski demokrati prepustiti socialdemokratom. Ker je v vladi zun. minister zopet Fanfani, je več listov postavilo vprašanje, zakaj so levičarski elementi v kršč. demokraciji sploh izzvali zadnjo krizo.

V Avstriji bodo v nedeljo 6. marca splošne volitve. Morda najvažnejše kar jih je bilo v povojnih letih, ker pri njih znova prihaja na dan „ljudska fronta“, kajti avstrijska komunistična stranka je objavila, da bo pri volitvah podprla socialdemokrate v vseh okrožjih, razen na Dunaju, kjer je postavila svoje kandidate. To dejstvo daje večino 50.000 glasov socialdemokratom že po rezultatih zadnjih volitev. Zato vodstvo avstrijske ljudske stranke ljudstvo opozarja na izreden pomen nedeljskih volitev. Če bodo v nedeljo socialdemokrati s pomočjo komunistov dobili večino, bodo poleg predsednika republike imeli tudi predsednika vlade, ki je bil doslej vedno pristaš avstrijske ljudske stranke.

Za volitve je v volilne imenike vpisanih 4.884.443 volilcev. Kandidate je postavilo 7 političnih strank. Po vsej Avstriji imajo kandidatne liste samo naslednje štiri stranke: avstrijska ljudska stranka (OeVP), socialisti (SPO), avstrijska svobodna stranka (FPÖ) in Olahova disidentska socialistična stranka (DFP). Moskovsko usmerjeni komunisti imajo svojo listo na Dunaju, v dunajskem volilnem okrožju jo pa imajo kitajsko usmerjeni avstrijski komunisti. Značilnost teh volitev v Avstriji je tudi ta, da pri njih prvič nastopa Avstrijska liberalna stranka, katere ustanovitelj je graški trgovec Kober.

Japonska bo 26. marca poslala v vse-mirje svoj prvi zemeljski satelit, ki je cenejši kot pa so ameriški, sovjetski in francoski sateliti.

Decentralizacija Zveze književnikov Jugoslavije

Značilnost komunističnega sistema v Jugoslaviji kot totalitaristične oblike vladavine je najkrutejši centralizem. Do zadnjega naseja se mora vse vršiti tako, kakor naročajo iz centrale. Pa četudi je v ustavi zapisano, da je država federativno urejena. O pravem federativnem načelu seveda ne more biti govora, ko pa nobena federativna edinica ne sme ničesar važnejšega ukreniti brez predhodnega pristanka centrale.

Zato je bilo povsem v duhu komunističnega totalitarističnega sistema, da je bila doslej centralistično zgrajena tudi Zveza književnikov Jugoslavije. Ker pa komunisti povsod zasledujejo samo komunistične cilje, ne pa narodnih, je v Zvezi književnikov zadevala na vedno večji odpor težnja tistih slovenskih pisateljev in pesnikov, ki so imeli toliko poguma in odločnosti na ves glas povedati, da slovenski narod nima namena odreči se svoji narodni samobitnosti in prevzeti hrvaščine ali srbsčine. O tem vprašanju se je — kot znano — razvila ostra polemika med Dobrico Čosićem na srbski in Dušanom Pirjevcom na slovenski strani. Značilno je, da ni bilo niti enega vidnejšega slovenskega komunističnega, ki bi se bil v vsem tem sporu odločno zavzel za slovensko stvar. Od režimskih funkcionarjev je bilo tu in tam čuti le zatrdjanje, da je tudi narodne probleme mogoče pravično rešiti samo v doslednem izvajanju socialističnih principov.

Razvoj pa je šel svojo pot naprej in privedel do spoznanja pri veliki večini članstva Zveze književnikov, da je edina možna rešitev tista, ki izhaja iz osnove, da je Jugoslavija večnarodna država ter da je treba vsaki narodnosti omogočiti, da svojo narodno rast ne guje in razvija nemoteno naprej.

Tako je prišlo do izrednega občnega zbora Zveze književnikov dne 21. in 22. decembra 1965 v Beogradu. Sklenjen je bil že na lanskem rednem občnem zboru, ki je bil zaključen sredi največjih medsebojnih očitkov in obtožb.

Začel ga je predsednik Zveze bosanski pisatelj Meša Selimović. Po pozdravu je predsedstvo slavnostnega dela občnega zbora v počastitev 20-letnice obstoja Zveze književnikov Jugoslavije predal predsednici slovenskega pisateljskega društva Miri Miheličevi. Poleg proslave 20-letnice društva sta bili na dnevnem redu še razprava o sodobnih pojavih „na relaciji pisatelj—književnik—družba ter končno sprejetje novega statuta. O tem se pisatelji na lanskem kongresu v Titogradu niso mogli sporazumeti. V teku leta so se pa stališča „izčistila in uskladila“ ter je nov statut izrednemu kongresu predložil izvršni odbor stare zvezne uprave.

V pozdravnem delu občnega zbora so govorili poleg predsednika Zveze, že omenjenega Meše Selimovića, še predstavniki vseh republiških pisateljskih društev. V imenu slovenskega pisatelj-

skega društva Matej Bor. Najprej je govoril o prvih povojnih letih ter o tedanjem „pragmatičnem in aktivističnem pojmovanju literature, tedanjem verovanju in zmotah, pa tudi o času, ko je življenje, ki ga je prinesla s seboj revolucija, zaman iskalo svojih avtorjev“. Za sedanjí čas pravi, „da se je situacija spremenila“ in sicer „toliko, kolikor se je spremenilo življenje samo“. Vendar pa ugotavlja, da je sedanje stanje bistveno različno od prejšnjega, „kajti z oblastniško-etatiističnimi teorijami o organizaciji socialistične družbe so padli oziroma še padajo tudi oblastniško-etatiistični postulatni na področju kulture in umetnosti. (Ne izgubiti izpred oči veliko humanistično vizijo; to naj bi bila edina idejna obveznost pisatelja pri nas — vse drugo pa je stvar njegovega okusa, znanja, poguma, nadarjenosti, domišljije, temperamenta“. V nadaljnjih izjavah pa mora kljub temu priznati, da pisatelj tudi pri takem stanju pod komunisti še ni svoboden, kajti Matej Bor ugotavlja: „Kljub temu pa je res, da se naš pisatelj v vlogi presojevalca družbe še vedno počuti nekoliko nelagodno. Morda zato, ker se boji, da bi njegova sodba ne bila dovolj pravična, ali če bi bila pravična, da bi mu družba te pravičnosti ne štelala v dobro. In to se včasih tudi dogaja, saj je vsaka družba, tudi naša, vedno znova presenečena in vznemirjena, kadar se umetnost pravi, ki ji jih družba sama priznava, tudi posluša.“

Spričo tega ostaja še vedno znaten del naše sodobne resničnosti umetniško nedotaknjen, neobravnava in neizpovedan, kar je tem večja škoda, ker so družbena sorazmerja in situacije pri nas v primeri z družbenimi sorazmerji in situacijami vzhodnega in zahodnega sveta večkrat povsem nova in izvirna in se zato v njih na svojstven način razodevajo in preizkušajo temeljne prvne človeške narave.“

Glavni poudarek in pomen izrednega kongresa je pa bil na sprejetju novih statuta. Predsednik Zveze Selimović je podal zgodovino priprav za oblikovanje novega statuta in je označil ta dokument kot „dogovor nacionalnih knjižniških združenj“. Predstavnik srbskega pisateljskega društva Mladen Oljača je ugotovil, da stari statut „ni bil več v skladu z nalagami pisateljske organizacije in s splošnim razvojem“. Zatrjeval je dalje, „da nasprotniki novega statuta, t. j. pristaši združevanja književnikov po takoičmenovanih estetskih in idejnih afinitetah (s tem je mislil na Čosića in njegov krog, o. p.) niso prispevali nobenega konkretnega predloga“. Mladen Oljača je končno poudaril, da dobra dvetretjinska večina združenja književnikov Srbije podpira predlog novega statuta. Novi statut je zatem branil makedonski pisatelj in dramatik Kole Čašule. Naglašal je, da „makedonska delegacija statut soglasno ocenjuje kot pomemben napredek v združevanju književni-

kov Jugoslavije“, hrvatski pisatelj Josip Pupačić je poudarjal, „da novi statut ni rezultat intencij posameznih društev, ki so sicer dala začetne pobude in ideje, marveč da je skupno delo in da izraža skupno voljo vseh jugoslovanskih knjižniških organizacij“. V podobnem duhu so govorili predstavniki ostalih republiških pisateljskih društev.

Nekateri posamezniki so skušali oporekati utemeljitvam novega statuta in ga „celo kvajificirali kot akt, ki uvaja dezintegracijo ter nasprotuje ideji jugoslovanstva“, pa so ostali v manjšini, kajti ogromna večina je podarila, „da edino oblika, ki spoštuje nacionalni princip, omogoča in pospešuje novo etapo v združevanju in sodelovanju jugoslovanskih književnikov“. V poročilu o poteku kongresa je v ljubljanskem Delu zapisano, „da je etnotno spoznanje in hotenje končno izpričajo tudi glasovanje, pri katerem so novi statut od 164 delegatov odklonili samo trije“.

Sprejetje nacionalnih osnov za organizacijo Zveze književnikov Jugoslavije je najvažnejši dogodek zadnjega časa v domovini.

Nad polovico jugoslovanskega proračuna za vojsko

V zveznem parlamentu v Beogradu so izglasovali novi državni proračun v višini 867 milijard dinarjev. Izdatki v njem so določeni takole: vojska 58,4% (leta 1965 so dosegali višino 381.750 milijonov), splošne družbene potrebe 9,5%, dotacije soc. republikam 8,9%, intervencije v gospodarstvu 9,8%, znanstveno raziskovalna delavnost 2,3% zvezni organi 6,8% in drugi izdatki 4,3%.

Iz gornjih navedb je razvidno, da gre več kot polovica vseh jugoslovanskih izdatkov za potrebe oboroženih sil. O teh je v zadnjem času objavil nekaj podatkov londonski „The Military Balance“. Iz njih je razvidno, da šteje jugoslovanska suhozemska vojska 200 tisoč mož, ima 20 pehotnih divizij, tri oklopne divizije s tanki T-34, T-54, Sherman in M-47 Paton, 40 samostojnih brigad. Med temi je ena brigada padobranec in ena brigada mornariške pehote.

Mornarica ima skupno 27.000 mož, tri rušilce, tri fregate, dve podmornici, 18 patrolnih čolnov, 90 torpednih čolnov, 45 čistilce min, sedem ladij za izkrcavanje in 28 drugih ladij.

Letalstvo šteje 20.000 mož. Razpolaga z okoli 650 letali. Od tega je ena eskadrila -sovjetskih MIG-21 C lovecev, 11 eskadril F-84 G Thunderjet lahkih bombnikov, nekaj prevoznih letal in nekaj večalnih letal tipa Galeb. Skupno ima torej Jugoslavija 247.000 mož pod orožjem. Na mejah pa ima 19.000 stražnikov.

V Jugoslaviji, ki ima 19.350.000 prebivalcev, je vojaška služba obvezna in trajna v suhozemski vojski 18 mesecev, v mornarici in vojnem letalstvu pa 24 mesecev.

ob nedovršenem delu ureditve mlade jugoslovanske države in v najusodnejšem trenutku sodobne slovenske zgodovine.

Obdobje od prvega kat. shoda po prvi svetovni vojni, komaj dobrih 20 let, pomeni v razvojnem procesu naroda le trenutek. In je vendar v teh kratkih letih naš narod dosegel več kot kdaj koli v zgodovini, pa naj bo na narodnem, kulturnem, gospodarskem in političnem polju. Veliki vzgojitelj škof Slomšek je s svojo Mohorjevo družbo položil temelje široke narodne prosvete že desetletja poprej; v zgoraj omenjeni dobi se je na tem temelju pod Krekovim vodstvom razvil tak razmah kulturnega dela, da je vzbujal občudovanje po svetu in uvrstil Slovence med najbolj kulturno izobražene narode. Naglasiti se mora, da je bilo vse to doseženo iz lastnih moči in lastne volje — revščine. Zakaj oblast, državna in deželna, je bila v rokah tučca-neprijatelja, ki ni samo odtegal gmotne pomoči, marveč je delo vsestransko oviral.

Slovenski narod je bil, kljub ogromnemu napredku in omiki, gospodarsko in politično ukljen. Gospodarsko je zlasti podeželsko ljudstvo ječalo v krempeljih gospodarsko močnih vaških magnatov in oderuhov, ki so bili mnogokje zagrizeni Nemci ali Italijani ali Madžari, drugod pa Nemčurji, ki so govorili slovensko, a protislovensko čutili

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Katastrofalne poplave

Nad Argentino prihaja velika nesreča: ogromne poplave v severnih provincah. Povzročilo jih je katastrofalno deževje v januarju in februarju v tem delu Argentine, južnem Brazilju ter Paragvaju. Zaradi izrednih padavin so narasle vse reke. Zlasti reke Iguazú, Paraná, Paraguay in Pilcomayo. Reka Iguazú s slovitiimi slapovi na argentinsko brazilski meji vali naprej tako izredne množine vode, da je njena višina v strugi pod omenjenimi slapovi dosegala višino 30 m. V ostalem delu svojske teka so omenjene reke tako narasle, da je bila višina stanja vode več kot 8 metrov nad normalo. Reka Parana je že npr. pri mestu Posadas v provinci Misiones kot prava veleraka valila naprej svoje ogromne množine vode v širini več kot 4 kilometre. Naraslo vodovje je povzročilo ogromne poplave v provincah Misiones, Chaco in

Najvažnejše določbe novega vselitvenega zakona v ZDA

Prvega julija t. l. bodo stopila v veljavo naslednja določila novega vselitvenega zakona:

Vsako leto sme priti v ZDA 170.000 vseljencev iz vsega sveta, izvemšči Severno in Južno Ameriko.

Iz vsake države sme biti novih vseljencev največ 20.000.

Vselitvene vize bodo dajali konzulati po časovnem redu v smislu načela: Kdor prej prosi, prej dobi in po zapovrstnem redu naslednjih osmerih prednosti:

1. 20% viz gre neporočenim, nad 20 let starim otrokom ameriških državljanov.

2. 20% viz dobe zakonci in neporočeni otroci stalnih naseljencev.

3. 10% viz gre strokovno posebno usposobljenim specialistom.

4. 10% viz poročenim sinovom in hčerkam ameriških državljanov.

5. 24% za brate in sestre ameriških državljanov.

6. 10% viz za izvežbane in neizvežbane delavce v tistih panogah dela, v katerih v ZDA primanjkuje delovnih moči.

7. 6% viz dobe begunci iz dežel pod komunističnimi režimi in iz držav Srednjega vzhoda.

8. Ostale vize, ki ne bodo razdeljene med gornje skupine prosilcev, bodo dobili tisti, ki po vrstnem redu vloženih prošelj pridejo na vrsto.

Starši, zakonci in mladoletni otroci ameriških državljanov pridejo takoj na vrsto, brez ozira na prednostni red. Ti se tudi ne štejejo v celotno število 20 tisoč na leto iz dotične države, niti v breme skupnega števila 170.000 vseljencev na leto.

Prosilci, ki bodo želeli vstopiti v ZDA kot delavci po tretji, šesti in osmi prednostni vrsti, bodo morali predložiti potrdilo ameriškega tajništva za delo, da so potrebni in da njihova vselitev ne bo vplivala na pogoje na ameriškem delovnem trgu.

Formosa. To je v severnih argentinskih provincah. Zlasti Chaco in Formosa sta hudo prizadeta, saj je tam skoro vse pod vodo. Ne samo mesta v bližini rek, ampak tudi v notranjosti provinc. Uničeni so vsi pridejki, na deset in desetisoče živine je utonilo v poplavljenih krajih, ker je ni bilo mogoče pravočasno spraviti na druga mesta. Vojska in civilne oblasti so noč in dan na delu z reševanjem ljudi. Nad poplavljenja področja prihajajo letala ter dovažajo prizadetemu prebivalstvu najpotrebnejšo hrano, obleko in zdravila. Poplave so zahtevale že tudi več človeških žrtev. Nekateri listi so pisali, da se je v poplavljenih provincah pojavila že tropska malarija; zdravstvene oblasti so nemudoma izdale potrebne ukrepe proti tej bolezni. Naraslo vodovje prinaša iz pragozdnih delov s seboj tudi izredno veliko strupenih kač in ostale golazni, ki se ustavlja v poplavljenih naseljih, ki jih je moralo zapustiti prebivalstvo. V poplavljenih predelih je sploh vse delo prenehalo. Obratovati ne morejo tovarne; ponekod nimajo niti luči, ker so elektrarne pod vodo, nekateri deli so od ostalega sveta sploh odrezani, ker z njim nimajo ne cestne, ne železniške zveze.

Vse je na delu, zvezna vlada, provincijske vlade, oborožene sile in gospodarske ustanove, da bi bile v pomoč tako hudo prizadetemu prebivalstvu. Med tem so pa v teku vsa obrambna dela pred poplavami v provincah Corrientes, Santa Fe in Buenos Aires, t. j. v srednjem in zadnjem delu teka vele-reke Parana, kamor ogromne množine vodovja iz severnih argent. provinc še niso prišle.

Peronisti iščejo zaveznikov

Poročali smo že, da je vlada hudo zadela peroniste z zadnjo spremembo zakona o sindikalnih združenjih. Zato so zagnali silen vik in krik. Za akcijo proti vladi odnosno, da bi dosegli spremembo izdanih odredb, iščejo zaveznikov na vseh straneh. Doslej so jih dobili pri poslaniških klubih krščanske demokracije, dr. Frondizijevega gibanja za integracijo in napredek, pri argentinski socialistični stranki in dr. Alendejevih intransigentni radikalni stranki. Predstavniki teh klubov so objavili, da bodo koordinirali svojo akcijo proti vladi in da bodo vodstvu svojih strank predložili v razmišljanje, ali naj v nastopanju proti vladi grede tako daleč, da bodo bojkotirali seje parlamenta in s tem preprečili kvorum in onemogočili sploh vsako delo v poslanski zbornici.

Vlada spričo vsega tega ne kaže najmanjšega znaka, da bi kanila popustiti. Ravno obratno. Z njene strani je bilo objavljeno, da so bile omenjene odločbe nujno potrebne, ker so bile te izdane prav zaradi tega, da se sindikalno življenje postavi na prave osnove in da se v bodoče prepreči izrabljanje sindikatov in njihove centrale v politične svrhe.

Podoba Janeza Ev. Kreka in Antona Korošca na ozadju njune dobe

(Izveček iz govora dr. Ludovika Puša na proslavi obletnic v New Yorku)

V zadnjih 100 letih so se iz „Pomladi narodov“ okrog l. 1848 močno razvele korenine prebujene narodne zavesti med evropskimi narodi. Latentne sile, ki so snivale v širokih plasteh preprostega naroda, so se tudi pri Slovencih sporadično pojavljale že mnogo prej, recimo, ko je posvetil v narodnostno temo svoje dobe Primož Trubar in njegova doba prve slovenske tiskane knjige. Ali pa dolgo za njim, ko se je Zojsovo omizje učenih, pa zavestno narodno vnetih mož, lotilo obujanja slovenskega genija iz stoletnega mrtvila.

Šele v dobi pa, ki sta se v nji rodila in preživljala mladostna leta Krek in Korošec, je dozorel čas slovenskega narodnega prebujanja, močnega dovolj, da je zajelo na široko in globoko. Rastla sta iz generacije, ki se ji je zavestno slovensko narodno prepričanje rojevalo iz sistematičnega prizadevanja slovenske duhovščine, ki je bila tedaj edini inteligenčni sloj med Slovenci. sposoben in pripravljen dragocene kalf iz Pomladi narodov presaditi in vcepiti na ljudske množice.

Če imamo v mislih to dejstvo, ni nič čudno ali izredno, da sta oba mladeniča briljantnih umskih, duhovnih in čustvenih sposobnosti izbrala duhovni-

ški poklic za svojo življenjsko pot in nalogo.

Tedaj je že stal narod slovenski v trdem boju s svojimi stoletnimi zatiralci v Avstroogrski monarhiji in terjal svoje pravice. Ko sta Krek in Korošec drug za drugim stopila v javno delo v zadnjem desetletju minulega stoletja, ni bil na višku samo boj za pravice zatiranega naroda z vladajočim nemštvom in madžarstvom, ampak se je v nemala med raznimi strujami narodne vodilne plasti doma huda borba za duhovno, gospodarsko in politično oblikovanje naroda samega. Bil je čas Rerum Novarum Leona XIII., in čas prvega katoliškega shoda v Ljubljani l. 1892, ki je začrtal temeljne smeri dela in razvoja v vseh važnih področjih javnega življenja.

Bog je bil tačas z očetovskim očesom pogledal na zatirani narod pod Triglavom in okrog Karavank, ko je pred široko odprta vrata v novo dobo poslal narodu dva tako epohalna voditelja. Žal je oko speč zaprl, ko je Krika odpoklical na samem pragu v svobodo in je Korošec že mogel na njegovem grobu l. 1917 zaklicati: „Dvignite glave, ker približuje se vaše odrešenje“. In zopet, ko je pred 25 leti odpoklical Korošca

in ravnali. Zaradi oderuških obrestí so šle domačije ena za drugo na boben. Bil je to čas, ko je Krek napisal svoje Črne bukve kmetkega stanu in začel z veliko organizacijo zadrúžništva, ki je trgalo slovenskega kmeta iz nemčurških verig. Ni bilo zadrúžništvo samo gospodarsko, marveč narodno-osvobodilno podvzetje najvišje kakovosti.

Ob prelomu stoletja je bil narod politično še vedno brezpravna raja, brez političnih pravic, prepuščen na milost in nemilost nemški vladajoči kasti, ki je prišla na oblast zaradi proslulih volivnih kurij, kjer ni imela masa naroda politične besede. Redki so bili v dunajškem parlamentu in v deželnih zborih čestiti narodno zavedni možje. Krek je videl v kurijah veliko zlo in ni odnehal, dokler ni bila dosežena splošna in enaka volivna pravica. Tedaj je narod mogel spregovoriti in je l. 1907 prvič poslal v politična zastopstva svoje volje in izbire. Velika večina je pripadla slovenski demokraciji pod Krekovim in Koroščevim vodstvom.

Ob izbruhu prve svetovne vojne je bil naš narod politično dobro organiziran in zastopan. Kulturno je bil zaradi ogromnega razvoja Krekove Kršč.-socialne, pozneje Prosvetne zveze na višku in trdno na okopih. Gospodarsko je našel močno oporo v Krekovem in Vošnjakovem zadrúžništvu. Zorel je za velike stvari, ki jih je prinesla prva

svetovna vojna. Ko je vojna izbruhnila, sta bila Krek in Korošec med prvimi, ki so si prizadevali, kako bi se narod zaščitil pred strahotami vojne, in po kateri poti bi ga bilo treba iz vojne vihré pripeljati v pristan svobode in neodvisnosti.

Na bivšem Kranjskem smo imeli tačas Slovenci največ besede pri javni upravi, ker smo bili pri volitvah l. 1906 dosegli veliko večino v deželnem zboru; rojaki v drugih kronovinah so bili mnogo na slabšem zaradi prevlade drugih narodnosti. Ko je bila v sedmih letih do prve vojne na krmilu Slovenska ljudska stranka, je kranjska deželna avtonomija dosegla tako velike uspehe, da se je — po pisanju najboljšega Krekovega življenjepisca Ivana Dolenca — v Kreku razvnela želja, da bi se ustanovila samostojna država Južnih Slovanov. Krek je prišel do zaključka (po Dolencu), da južnim Slovanom manjka predvsem državno-pravne možnosti, da bi uveljavili svoje ustvarjalne sposobnosti.

Ideja o samostojni državi, tedaj — zaradi političnih razmer — v okviru monarhije, je v Kreku zorela vse do spomladi l. 1917, ki je sredi vojne vihré v dunajškem parlamentu dozorela v njegov predlog, naj se izdela in slovesno v dunajškem parlamentu proglasi posebna državno-pravna izjava, ki je znana kot Majniška deklaracija. Prebral jo

Novice iz Slovenije

Krški škof in naslovni nadškof dr. Josip Srebrnič je 2. februarja slavil 90-letnico svojega življenja. Rodil se je pred 90 leti v Solkanu, gimnazijo je študiral v Gorici, na dunajski univerzi je pa z doktoratom končal filozofsko fakulteto kot zgodovinar. Po končanih vseučiliških študijah se je odločil za duhovski poklic. Odsel je v Rim, kjer je kot gojencev Germanika študiral na Gregorijani. Po vrnitvi v Gorico je bil profesor zgodovine na bogoslovnem semenišču, s katerim se je med prvo vojno preselil v Stično na Dol. Po končani vojni je na ljubljanski teološki fakulteti predaval cerkveno zgodovino in patrologijo. Vsa leta je tesno sodeloval z dr. Mahničem ter je bil leta 1923 v 48. letu starosti imenovan za njegovega naslednika na škofijskem mestu na Krku.

Na občnem zboru Slovenske akademije znanosti in umetnosti so po razpravi o delu znanstvene akademije volili tudi novo predsedstvo. Za predsednika je bil znova izvoljen Josip Vidmar kakor da bi v Sloveniji ne bilo nikogar drugega, ki bi ga lahko zamenjal; za podpredsednika je bil določen dr. Anton Kuhar, za glavnega tajnika pa dr. Milko Kos.

V mariborski škofiji bodo letos imeli naslednje duhovniške jubileje: Biserno mašo bo imel msgr. Konrad Seško, župnik in dekan pri Sv. Antonu v Slov. goricah, zlato mašo bodo pa imeli: križniški pater Remigij Jereb v Slovenski Bistrici, Jože Krošl, dekan pri Sv. Barbari v Haložah, Franc Satler, župnijski upravitelj v Zgornji Polskavi, Franc Tovornik, nadžupnik in dekan v Slovenskih Konjicah ter Franc Urleb, župnijski upravitelj v Smartnem ob Dreti.

V Založbi Lipa v Kopru je izšel izbor novel Bogomirja Magajne. Pripravil jo je lit. kritik France Vodnik. Založba je hotela s to zbirko počastiti pisateljevo 60-letnico leta 1964. Bogomir Magajna

je ni dočakal, ker je umrl že leta 1963. Urednik Vodnik je opisal tudi Magajnov življenje ter čas, v katerem je živel; Marijan Breclj pa Magajnov biografijo.

Umrli so. V Ljubljani: Minka Malnar roj. Brunčič, Franc Kozin, Peter Dolenc, geometer, Alojz Medven, upokojenec, Anton Klaskan, šofer, ing. Vlado Pardubsky, Franko Tramet, Vladimir Jelovac, Franc Svetek, Frančiška Večerin roj. Kopač, Tončka Kavčič, šivilja v p.; Antonija Vider, knjigovodkinja v p.; Amalija Macarol, upok., Justin Osredkar, Franc Tolinger, upok., Terezija Medved roj. Mrak, Jože Bončar, upok., Drago Lunder, v. fin. svetnik v p., Otilija Brezgar roj. Fajt, Stane Bezljaj, upok., Filomena dr. Papeževa roj. Eber, Peter Vrhunc, upok., Minka Črnivec roj. Gmeiner, vdova po v. sodnem oficijalu v p. in Viktor Prelaz, tekstilni podmojster v Senožečah, Josipina Jelinčič roj. Trešče, vdova po nadučitelju v Stari Gorici, Jože Krivec na Jesenicah, Frančiška Mežnarič roj. Jamar v Celju, Martin Boško, upok. v Trbovljah, Lucija Turk v St. Rupertu v Savinjski dolini, Marija Zupančič v Brežicah, Miha Perič, gradbeni zidar v Kranju, Marija Pečnik, upok. v Trbovljah, Alojz Končan, žel. v p. na Vrhnikih, Punika Blatnik, predmetna učiteljica v Lukovici, Peter Senočan, šofer v Dolu pri Hrastniku, Oton Froelich v Domžalah, Elizabeta Horvat roj. Benkovič, učiteljica v Celju, Anton Oblak, duhovnik pri Sv. Trojici v Slov. goricah, Ciril Rajh, šef zobne ambulante v Ljutomeru, Franc Zupančič, pos. na Posavcu, Antonija Krol roj. Kadunc v Ptuj, Franc Čizman, sodarski mojster v Tacnu, Lojzka Kolman v Kamniku, Alojz Hleg, pismonoša v Šoštanj, Jerica Cerkevnik roj. Kozjek v Škofji Loki, Angela Podboršek roj. Kopač v Dragomlju, Terezija Zavašnik v Zgornjem Tuhinju in Jože Jezeršek, upok. v Zbiljah.

Začetna sv. maša in predaja spričeval bo v soboto, 26. marca.

Osebnice
Družinska sreča. V Slovenski kapeli je bil krščen v nedeljo 27. februarja t. l. Andrej Markež, sin Jožeta Markeža in ka je krstil g. msgr. Anton Orehar, za njegove žene g. Majde roj. Žitnik. Otrobotra sta pa bila ga. Jelena Urankar in Ciril Markež. Srečni družini naše čestitke!

SAN MARTIN
Povečanje Slov. doma v San Martinu
Na izrednem občnem zboru, ki je bil v nedeljo 27. februarja v prostorih Slovenskega doma v San Martinu, so člani in članice doma razpravljali o predlogu odbora, da se zgradijo v domu nekateri novi prostori. Predsednik Leopold Novak, ki je začel in vodil izredni občni zbor, je povedal, da je odbor doma že vse preteklo leto premišljeval in iskal rešitve za prepotrebno povečanje

svoje prezgodnje smrti. Njegova politična pot je šla skozi bleščeče zmage in bučna zmagovala do bridkih razočaranj in pekočih ponižanj.

Po Krekovi smrti je šla Koroščeva pot ven v sovražni svet: na nemški Dunaj, kjer je cesarju izjavil: „Majestat, za spät!“, nato v Pariz in Ženevo, da bi za slovensko družino in grunt, od koder je bil 29. oktobra 1918 izgnan tuji graščak in njegov valpet, dosegel mednarodno priznanje svobodnjaka. To so bila trda pota v zares sovražni svet, kjer niti južno-slovanski brat ni bil voljan držati besede. V vseh takih okoliščinah je Korošec svoj narod pripeljal v novo življenje brez prelivanja krvi. Narod, poprej stoletja vladan in odvisen od tujca, je postal na svoji zemlji svoj gospod kot državni narod, čeravno Korošec ni vsega odobral, kar se je godilo v novi državi. Do smrti se je boril za spremembo ustave in je bil aktivni sodelavec pri znanem sporazumu s Hrvati, ki je pomenil prvi odločilni korak za pravično ureditev države v smislu popolne samourave. Prišla je druga svetovna vojna, Korošec je v najtežjem času (l. 1940) umrl, sovražniki so pregazili in okupirali Slovenijo, a komunisti so sprožili notranjo revolucijo, ki je narod pritirala na rob fizične smrti. Strašne posledice čuti narod doma in jih čutimo tudi mi v tujini.

Tesno sta sodelovala Krek in Korošec, a sta bila po naravi in značaju, kakor tudi po načinu prizadevanja za blagor naroda dokaj različna. Krek je bil socialni delavec, ljudski tribun neprekosljivih sposobnosti in videc narodove poti v bodočnost. Korošec pa praktični državnik daleč nadpovprečnega formata, ki je narod vodil z vladarsko roko. Oba sta dala narodu vse, kar sta mogla, a vsak na svoj način. Če smo Kreku hvaležni za kulturni dvig naroda, ker je iz ljudstva ven ustanovil in vodil največje ljudsko-prosvetno organizacijo in prispeval k dvigu kulture tudi s peresom, moramo biti hvaležni Korošcu nič manj, ker je s svojim političnim vplivom iz vlade ven poklical v življenje slovensko univerzo. Akademijo znanosti in umetnosti in druge najvišje kulturne ustanove, čeprav ni pisal ljudskih povesti in iger.

Osebnica skromnost je bila obema lastna. Krek ni dosegel visokih političnih pozicij, Korošec jih je, do najvišjih, pa je vendar umrl brez premoženja in je ostal skromen do svoje smrti, prav tako kot Krek. Kljub razlikam sta oba enaka v veliki, požrtvovalni ljubezni do naroda in v neizčrpnem delu za njegov blagor. Oba nam enako svetita, vsem Slovincem doma in v tujini, kot dva svetilnika v temni noči sedanje nesreče in razsvetljujejo našo pot iz sedanje noči v jutrišnji dan.

Tesno sta sodelovala Krek in Korošec, a sta bila po naravi in značaju, kakor tudi po načinu prizadevanja za blagor naroda dokaj različna. Krek je bil socialni delavec, ljudski tribun neprekosljivih sposobnosti in videc narodove poti v bodočnost. Korošec pa praktični državnik daleč nadpovprečnega formata, ki je narod vodil z vladarsko roko. Oba sta dala narodu vse, kar sta mogla, a vsak na svoj način. Če smo Kreku hvaležni za kulturni dvig naroda, ker je iz ljudstva ven ustanovil in vodil največje ljudsko-prosvetno organizacijo in prispeval k dvigu kulture tudi s peresom, moramo biti hvaležni Korošcu nič manj, ker je s svojim političnim vplivom iz vlade ven poklical v življenje slovensko univerzo. Akademijo znanosti in umetnosti in druge najvišje kulturne ustanove, čeprav ni pisal ljudskih povesti in iger.

Zaključek mladinskih počitniških dni na Pristavi

Uspes lanskega počitniškega tečaja za deklice iz Morona in okolice je sprožil misel na razširitev tečajev tudi za fante. Kmalu po koncu šolskega leta se je na pobudo g. župnika M. Lamovška osnoval poseben odbor za izvedbo teh počitniških tečajev v januarju in februarju.

Delo je ugodno steklo in na Pristavi so nastali štirje tečaji, ki jih je obiskovala mladina iz Morona in okolice, Hurlingham ter deklice iz Ramos Mejie. Ob sredo in četrtek je ves dan kar mrgolelo na Pristavi. Čelodnevni tečaj so imele naraščajnice ob sredo, naraščajniki ob četrtek; dočim so imele dekleta in fantje popoldanske in večerne tečaje po končanih naraščajniških.

Ti počitniški dnevi so prav gotovo dosegli svoj namen. Obisk je bil zelo velik: pri naraščajnicah 60, pri naraščajnikih 28-30; tudi večeri deklet in fantov so bili dobro obiskani. Program čelodnevni tečajev je obsegal sv. mašo, zajtrk, telovadbo, ročno delo, kosilo, počitek, branje oz. povest, risanje, družabne igre, malico, petje ter vzgojno uro oz. pri deklicah debatno uro z reševanjem njihovih vprašanj, pri dečkih zanimiva predavanja. Dekleta so poleg petja in predavanj imela svoj šivalni tečaj, ki ga je vodila g. Gričarjeva s sodelovanjem g. Goriškove, ter kuharski tečaj. Tega so imele vsake torko pod mojstrsko roko gđ. Eme Škuljeve. Posamezne tečaje so vodili: naraščajnica g. Marija Geržiničeva, deklishega

doma. Nameraval je kupiti sosedovo hišo, pa se ni posrečilo. Zato je potrebno primerno preurediti sedanje prostore. Odborova zamisel je, da naj se pokrije ves športni prostor (300 kv. m), kjer se bodo lahko vršile domove kulturne, športne in družabne prireditve. Dalje naj se zgradi novo stanovanje za hišnika nad sedanjim stanovanjem, ki se naj preuredi za večjo šolsko sobo, ki je nujno potrebna. Načrte za vse te prireditve je brezplačno napravil domov član ing. Ecker. Proračun za vsa navedena dela znaša okoli 2.000.000 pesov. Članstvo je po daljšem razgovoru soglasno odobrilo odborov predlog.

Nato so odborniki tudi razložili načrte, kako priti do finančnih sredstev za izvršitev omenjenih gradenj. Sklenjeno je bilo prositi vse članstvo, da kupi vsakdo vsaj pet deležev, premožnejši pa tudi več. Tudi so člani naprošeni, da prislokožijo odboru na pomoč z brezobrestnimi posojili.

Poleg gornjega vprašanja pa je izredni občni zbor razpravljal tudi o kolektivnem zavarovanju svojega članstva pri zavarovalnici Minerva. Odbornik doma Rudolf Smersu je podrobno razložil vse ugodnosti in pogoje zavarovanja. Sklenjeno je bilo, da se napravijo vse potrebne priprave za to zavarovanje, ki bi v primeru smrti zavarovancu nudilo 30.000 pesov, v primeru nesreče pa 60.000 pesov. Dokler pa ne začne veljati novo zavarovanje, velja in obstaja Vzajemni podporni sklad, ki daje čla-

nom, ki so na tekočem s plačilom prispevka, 12.000 pesov posmrtnine.

CARAPACHAY

Jalnov Dom drugič na karapačajskem odru
Dne 27. februarja so karapačajski igralci ponovili Jalnov Dom. Res, da je bilo to pot nekoliko manj gledalcev, toda večina teh je bila izven območja tega doma. Mogel sem stisniti roko prijateljem in znancem iz San Martina, San Justa, Ramos Mejie, Casanove, Capitala, San Isidra itd. Tudi nekaj domačih je prišlo še enkrat gledat zelo simpatičen nastop naše mlade igralske družine, ki v nobenem primeru ne sme ostati samo pri tem uspehu, pač pa mora iti naprej, naprej, zavedajoč se velikega kulturnega poslanstva med nami, ki si na tuji, ali svobodni zemlji, ustvarjamo nov slovenski rod.

Dragi rojaki, zahvaljujemo se Vam, da ste prihitali med nas in s svojo navzočnostjo potrdili, da so stremljenja našega doma pravilno usmerjena.

Niti en slovenski človek ne bi smel stati ob strani takrat, ko se ustvarjajo dejstva, ki morejo biti v korist vse skupnosti, poudarjam, vse slovenski skupnosti — torej, tudi vsakemu posamezniku.

Kadar valovje divja čez bregove, moramo postaviti v varstvo nasipov poslednjega moža, ki se mora z vso močjo boriti proti strašnim silam vodovja. Kdor dela drugače, je v strašni nevarnosti, da ravno pred njim popusti nasip — in ga zalije voda. — Sam v neizmernem vodovju bo omagal, počasi strohnel — namesto da bi bil v narodnem drevesu ena korenina več, ki črpa moč za ta skupen ideal, ki ne sme biti samo prazna beseda, ampak brezpogojni cilj vsakemu Slovincu.

Tudi tokrat so igralci pokazali, da so sposobni obnoviti del zgodovine iz stare domovine. Pridružujem se mnenju Janeza Glinška, ki je po prvi uprizoritvi te igre, prve na tem odru, napisal: vsak igralec je bil na svojem mestu! Občinstvo je z vztrajnim odobravanjem od dejanja do dejanja potrdilo to mnenje. Uspeh podkrepljujem tudi z dejstvom, da sem videl visoke osebnosti iz slovenske skupnosti, ki so čestitale vsakemu igralcu posebej.

Ako nam gre res za mladino, kje je močnejše vzgojno sredstvo kot na odru. Pri obeh predstavah sem mogel ugotoviti, da so razvoju dejanj sledili celo naši najmlajši. Da, beseda je močno orodje vzgoje, beseda in dejanje — pa je mnogo močnejše!

In sedaj? Kam? — Naprej, samo naprej!

En lep dan več v zgodovini karapačajskega doma!

P. S. Po končani predstavi so udeleženci posedli okrog miz izven stavbe in ostali še dolgo v noč v prijateljskem razpoloženju. Moram poudariti, da karapačajski gostinski obrat dobro deluje. Tudi to je nekaj!

Petelin

Vsak teden ena

PO KOROŠKEM, PO KRANJSKEM

Po Koroškem, po Kranjskem že ajda zori, eno deklo jo žanje, k' jo glavca boli.

Tri dni jo že žanje, tri snopke ima, pa poglejte na rok'ce, kol'k žuljeve ima.

Tri dni jo že mlati, tri litre ima, pa poglejte na očke, vse solzne ima.

z raznimi igrami, ne da bi se pri tem ustrašile še mokrega igrišča.

Starsi in obiskovalci so si mogli v šolskih prostorih ogledati bogato razstavo ročnih del naraščajnic in naraščajnikov, risb, izdelkov šivalnega tečaja in kuharske umetnine. Na razstavi so bile tudi vezenine udeleženk podobnega tečaja v Carapachayu.

Jedila, ki so jih pripravila in razstavila dekleta, so bila potem na razpolago in so hitro prišla v promet, saj so se kar sama ponujala s svojo okusnostjo in zunanjo vabljivostjo. Za ostalo potrebo je poskrbela Pristava.

Vodstvo tečaja naraščajnic je tudi razpisalo nagrade za najboljša slikarska dela in literarne vaje. Riske naraščajnic, razdeljene v tri skupine, je ocenil slikar Ivan Bukovec. Tako so dobile iz rok gđ. Jožice Lavričeve, ki je učila risanje, nagrade: Čop Lidija in Ivanka, Malalan Marjetka in Kopač Marta, Gorišek Mimica in Batagelj Maruška; pohvalo so prejele: Kočar Anica in Golob Anka, Kočar Ančica in Kopač Silva, Medic Marica in Potočnik Martin. Za najboljšo napisano pismo, ki jih je ocenjeval z vodstvom pisatelj dr. Jože Krivec, pa so dobile nagrado Metka Rajer, Minka Debevec in Maruška Cesar.

Po zaključku prireditve so bili objavljani na majhno „pospravo“ vsi, ki so se kakorkoli trudili z delom za uspeh teh tečajev. G. župnik M. Lamovšek se jim je zahvalil za tako potrebno delo med mladino. V imenu staršev se je zahvalil tudi g. Kinkelj. Ti zahvali gresta poleg že omenjenih vodstvom obeh kuhinj — naraščajnic in naraščajnikov — ter njihovim pomočnicam, gospe Goriškovi, Klemenčičevi, Tomičevi, Cesarjevi, Kopačevi, Golobovi; dobrohotni celodnevni pomoči gospa T. Finkove, Kremžarjeve in Dolinskove; sodelovanju ge. in g. Zurca, gđ. M. Markeževe, A. Šemrovove ter ge. F. Rejeve; številnim predavateljicam in predavateljem vseh tečajev in neimenoanim pomočnikom ter končno slovenski Pristavi, ki je nudila tečajem vse, kar je bilo v njeni moči, da so počitniški dnevi uspeli.

Novosti v slovenskem tisku

Pod tem naslovom avstralske Misli slovenski javnosti v Avstraliji prikazuje knjigo Vauhnikovih spominov Nevidna fronta takole:

„Nevidna fronta je naslov knjigi, ki prinaša zapiske pokojnega polkovnika Vladimira Vauhnik. Nad vse zanimivo, pravijo tisti, ki so knjigo že brali. Vauhnik je bil jugoslovanski vojaški ataše v Hitlerjevi Nemčiji ob izbruhu vojne z Nemčijo. Po tajnih kanalih je obveščal zapadne zaveznike o razvoju Hitlerjevih podvigov z izrazitim namenom, da bi koristil v prvi vrsti lastni domovini. Verjetno ni noben obveščevalni center tako daleč razpredel svojih mrež kot prav naš Vauhnik, ki v tej knjigi podaja nekaj zgodovinskih dejstev, katerih ni najti v nobeni drugi knjigi.

Knjigo je izdala založba Svobodna Slovenija v Argentini. Je zelo obširna. Pravkar je dospela in jo lahko dobite pri Mislih. Ima nad 400 strani in je vezana v močne, težke platnice. Stane 4 dolarje, po pošti 4,50. Tisti, ki so sami doživljali Hitlerjevo vojno, bodo imeli od branja te knjige nepričakovan užitek.“

Za Zbornik Svobodne Slovenije pa pravi, „da je tudi že več tednov na potovanju k nam“ in da ga redni odjemalci v Avstraliji „že težko čakajo“. Iz poročil, ki jih je urednik Misli o Zborniku že dobil, v Mislih navaja, da je Zbornik „spet letos zajetna knjiga s silno pestro in zanimivo vsebino, pa je še ostalo od prispevkov, ki so se vsipali v Buenos Aires „z vseh vetrov“ za kakih 80 strani“. Za Zbornik pove, da bo v Sydneyu na razpolago pri Mislih, v KEW pri p. Baziliju in v Brisbaneu pri g. J. Primožiču.

SLOVENCI POSVETU

AVSTRALIJA

Slomškova slovenska šola v Cabramatti in v Paddingtonu je začela prvi teden v februarju. V Cabramatti je pouk slovenskih otrok vsako soboto od ene do treh. Poučuje jih g. Jože Čuješ. V Paddingtonu pa prihajajo slovenski otroci k pouku vsako nedeljo od pol dveh do treh. S slovenskim domoznansvom ter slovenščino jih seznanja učiteljica gdč. Anica Vodopivec.

Poročili so se. V Melbournu: Cvetko Kabaj in Patricija Agnes Warnes; Ivan Žele in Emi Bole; George William Gunton in Donata Gerbec; Antonija Maverič in Franjo Sankovič; Renato Iskra in Dorothy Jean Spargo; Stefan Srnc in Lucija Dobršek vd. Tomažič. V Adelaide: John Zakej in Jacqueline Carol Richardson. V N. S. W.: Konrad Rozman in Stana Zrilič; Kocjan Kobal in Rafaela Štrancar; Ciril Jamšek in Francka Sladič; Franc Omerš in Verona Vi-

PO SPORTNEM SVETU

S skakalnimi tekmami na 100-metrski skakalnici v Bischofshofnu se je 6. januarja končala turneja „štirih skakalnic“. V Innsbrucku je med 84 tekmovalci zmagal Neudorfer iz Vzhodne Nemčije pred zmagovalcem iz Oberstdorfa Fincem Kankkonenom, v Garmischu je zmagal Fincem Lukariniemi pred Norvežanom Wirkkojo, Kankkonen je bil tretji in Neudorfer peti. V Bischofshofnu je spet zmagal Kankkonen pred Wirkkojo in Neudorferom.

Slovenski smučarski skakalci, ki so sestavljali jugoslovansko ekipo, so bili v Innsbrucku in Garmischu precej pod povprečjem ter se ni nihče uvrstil na vidnejša mesta. V Innsbrucku je bil Eržen 33. (79, 79), 43. Zajc (77, 75), 54. Jurman (79,5, 73), 78. Pečar (78, 75-padel), Koprivšek je bil predzadnji s skokoma 76-padec, 72. V Garmischu pa so bili: 33. Zajc (80, 78), 45. Eržen (77,5, 78), 66. Pečar (78,5, 82-padec), 77. Jurman (79,5, 76,5-padec), 78. Koprivšek (73,5, 72-padec). V zadnji tekmi pa so se Slovenci precej popravili, ter so izboljšali doskok, ki je bil na prejšnjih tekmah šibka točka skakalcev. Izreden uspeh je dosegel Eržen, ki je zasedel častno 6. mesto s 215,3 točkami in s skokoma 101,5 in 93,5 m. Njegov prvi skok je bil najdaljši, sicer je svetovni rekorder Lesser skočil 103 m, toda je padel. Zmagovalec Kankkonen je dobil 235,7 točk za skoka 100,5 in 95 m. Pečar je zasedel 31. mesto, 39. je bil Zajc, 61. Koprivšek, 64. Jurman, 69. Giacomelli, 75. Oman, nastopilo pa je na zadnji tekmi 87 skakalcev.

V skupni oceni turneje je bil prvi Fincem Kankkonen s 869 točkami, slede Nemec Neudorfer (866), Norvežan Wirkkola (843), Lukkariniemi (Fanska — 828), Nemec Ohlmeier (806), Motejlek (ČSSR — 795), Sorensen (Norv. — 789), Raska (ČSSR — 789), Ivanikov (SZ — 783). Eržen je bil 25. s 741, Zajc 32. s 718,4, 34. Pečar s 676,1, 58. Jurman s 619, 63. Koprivšek s 580,2.

V Alpskih disciplinah je bilo tekmovanje v Hindelangu od 5. do 7. januarja, kjer so med 86 tekmovalci iz 14 držav tekmovali tudi Klinar, Lakota, Jakopič in Vogrinc. V slalomu je zmagal Kidd (ZDA), ki je prevozil 450 m dolgo progo s 60 vrati v 82,92 s, favoriti Francozi pa so se morali zadovoljiti z drugim mestom, ki ga je zasedel Melquiond s 84,74 s, vendar so se uvrstili še štirje med prvih 10 mest. Klinar je bil 43. s 97,33; Lakota 48., Jakopič pa 50.

V veleslalomu je zmagal švicar Favre, ki je prevozil progo 1450 m v času

tek in Karel Vok ter Ana Zajc.

Slovensko društvo v Sydneyu si močno prizadeva, da bi čimprej spravilo skupaj 3.000 funtov. Večina članstva je mnenja, da bi s tem zneskom že mogli kupiti stavbišče za Slovenski dom v Sydneyu. Pri zbiranju sredstev si pomagajo na razne načine. Z zbiranjem prispevkov pri posameznikih, največ pa z družabnimi prireditvami. V ta namen so imeli Slovenci v Sydneyu dne 19. februarja pustni karneval. Za soboto, 5. marca, pa imajo napovedan filmski večer.

1:28,1 pred Francozom Killyjem. Lakota je bil s časom 1:48,67 57., Jakopič pa 58., Klinar 62. in Vogrinc 73.

47 svetovnih rekordov je bilo postavljeno preteklo leto v lahki atletiki. Moški so postavili 37 rekordov, dame pa 10. Novi moški rekordi so bili: 200 m Smith (ZDA) 20,0; 1000 m May (Vz. Nemčija) 2:16,2; 1 milja Jazy (Franc.) 3:53,6; 2000 m Odložil (ČSSR) 5:01,2; 3000 m Jazy (ČSSR) 7:49,0; Herman (Vzh. Nemčija) 7:46,0; Keino (Kenija) 7:39,6; 2 milji Jazy (ČSSR) 8:22,6; 3 milje Clarke (Avstralija) 12:00,4 in 12:52,4; 5000 m Clarke 13:34,8; 13:33,6 in 13:25,8 ter Keino 13:24,2; 6 milj Mills (ZDA) in Lindgren (ZDA) 27:11,6 ter Clarke 26:47,0; 10.000 m Clarke 28:15,6

in 27:39,4; 10 milj Clarke 47:12,8; 20 tisoč metrov Clarke 59:22,8; 1 ura Clarke 20:231 m; 15 milj Hill (V. B.) 1:12; 48,2; 25.000 m Hill 1:15;22,6; 3000 m ovire Roelands (Belgija) 8:26,4; daljina Boston (ZDA) 8,35 m; Kroglja Matson 20,70, 21,05 in 21,51 m; disk Danek (ČSSR) 65,22 m; kladivo Connolly 71,07 in 71,26 m, in Zsivotsky (Madž.) 73,74. 4x110 yardov Univerza Stanford (ZDA) 39,7; 4x440 y Univerza Southern (ZDA) 3:04,5; 4x880 y Univerza Oklahoma (ZDA) 7:18,0; 4x1500: reprezentanca Francije 14:49,0.

Dame: 110 y Tyus (ZDA) 10,3; 100 m Klobukowska in Kirzensteinova (obe Poljska) ter Tyus 11,1; 200 m: Kirzensteinova 22,7; 440 m: Pollack (Avstralija) 52,4; 80 m ovire Kilborn (Avstralija) in I. Press (SZ) 10,4; krogla: T. Press (SZ) 18,59; disk: T. Press 59,70.

OBVESTILA

V nedeljo, 6. marca t. l., bo v društvenem domu ob 14.30 13. redni letni občni zbor društva Slovenska vas. V primeru, da občni zbor ob napovedani uri ni sklepčen z nadpolovično večino.

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital

T. E. 35-2271

Uradne ure 17—20

Na telefonu tudi dopoldne

Za varno naložbo denarja
za ugodna posojila

vam je na razpolago

SLOVENSKA HRANILNICA z. z. o. z.

(C. C. „S. L. O. G. A.“ Ltda.)

Bartolomé Mitre 97 in Moreno, Ramos Mejia
T. E. 658-6574

Uradne ure: ob torkih od 18—20
ob sobotah od 16—20

Vse slovenske rojake lepo vabimo, da v nedeljo, 13. marca, popoldne preživijo v prijetni družbi na vrtu Slomškovega doma, kjer se bo vršila velika

IZ NAŠIH DAROV
BO SLOMSKOV DOM NOV!

T O M B O L A

Ob tej priliki bo razdeljenih nad 50 BOGATIH TOMBOL, 200 ČINKVINOV in 100 kvatern! Glavni dobitek po izbiri: ali HLADILNIK „BLEU“, ali STEREOFONSKI RADIOKOMBINADO, ali TELEVIZIJSKI APARAT, ali MODEREN PRALNI STROJ. Dobitke je dal na razpolago g. Pavle Novak. Med tombolami bodo: damska in moška kolesa, preproge, žimnice, dekorativne fotografije in drugi koristni predmeti za dom.

SREČA TE ČAKA, UM TI JE DAN —

Darujte dobitke, kupujte srečke!

ZATO: V SLOMSKOV DOM NA TOMBOLNI DAN!

Sodelujte pri gradnji novega doma!

Pričetek ob 16.

V mogočem gorovju Tronador v Bariločah je dne 18. januarja 1966 našel svoj prezgodnji ledeni grob naš član, gospod

Božo Vivod

Zvestega in delavnega člana slovenske ideološke emigracije bomo ohranili v trajnem spominu.

Zedinjena Slovenija

bo eno uro pozneje ob vsaki udeležbi članov.

Zveza slovenskih skavtov sporoča vsem članom in članicam, da bo v nedeljo dne 6. marca obvezen sestanek. Ob pol deveti uri dopolne slovenska sv. maša v San Martinu, po maši pa sestanek v Domu. Vse edince v krojih. Načelstvo.

Upravni svet društva Zedinjena Slovenija sklicuje za dne 6. marca t. l. ob 10,30 v Slovenski hiši važen članski sestanek, na katerem bodo člani razpravljali in odločili o kolektivnem zavarovanju vsega članstva pri zavarovalnici. Ker gre za zelo ugodno ponudbo, ki bo zanimiva za vse člane, in ker bi se s tem spremenil sedanji posmrtninski sistem društva, vabimo vse članice in člane, da se tega sestanka gotovo udeležijo. Pripominjamo, da je upravni svet, sklenil, ravnati po odločitvah članstva na tem sestanku in jim priznati tisti učinek, kot ga imajo sklepi občnega zbora.

Seja vseh predsednikov krajevnih šolskih svetov bo tretjo sredo, t. j. 16. t. m., ob 20 v Slovenski hiši. Na dnevnem redu so zelo važne zadeve. Prosim za zanesljivo in točno udeležbo. Mladinski referent ZS.

Vse gospe in gospodične lepo naprošamo, da za tombolsko prireditev v krog Slomškovega doma pripravijo in darujejo pečivo. Bog povrni!

Zvezni sestanek SDO in SFZ bo v nedeljo, 6. marca, po mladinski maši v Slovenski hiši. Posvečen bo spominu rajnima članoma SFZ Tomacu Kralju in Božu Vivodu. Fantje in dekleta lepo vabljeno!

Občni zbor SFZ bo v nedeljo 13. marca po mladinski maši v Slov. hiši

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Krosselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 817.086

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1966: za Argentino \$ 1.400,—. Pri pošiljanju po pošti doplačilo \$ 100,—. Za ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 8 dolarjev za pošiljanje z navadno pošto.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

JAVNI NOTAR
Francisco Raúl Cascante
Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2
Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

NAROČAJTE IN ŠIRITE
SVOBODNO SLOVENIJO

Dne 21. februarja 1966 je umrla v San Miguelu naša članica gospa

Jerica Kavčič

Zadnje zemsko bivališče je dobila dne 22. februarja na pokopališču José Paz.

Priporočamo jo v molitev in blag spomin!

Zedinjena Slovenija

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da nas je dne 21. februarja 1966 za vedno zapustila previdena s tolažili sv. vere naša skrbna in dobra mati ter stara mati, gospa

Jerica Tratnik por. Kavčič

K zadnjemu počitku smo jo položili dne 22. februarja 1966 na pokopališču v San Miguelu.

Zahvaljujemo se č. p. Alojziju Kukovici za zadnjo tolažbo svete vere, ki jo je podelil naši mami in jo redno obiskoval, in msgr. Antonu Oreharju, ki je daroval sveto mašo in za poslovilne besede ob grobu. Hvala vsem rojakom in znancem, ki so našo rajno mamo obiskovali med njeno boleznijo, in vsem, ki so jo spremljali k zadnjemu počitku.

Hvala tudi Društvu Slovencev za izplačano posmrtnino.

Žalujoče hčere: Marija por. Kogovšek z družino
Milka por. Rupnik z družino
Betij por. Skvarča z družino
Zofij por. Lazar z družino

V domovini pa žalujejo zanjo:

Francka, Ivanka in Franci z družinami

San Miguel, Črni vrh nad Idrijo, 23. februarja 1966.

NAŠI

MLADINI

Urejuje: MARTIN MIZERIT

Ieto III.

Štev. 5

OH, TA JUHA!

Da bomo vedeli: Tinče ne mara juhe — za vse na svetu ne! In tako je nastala ta zgodba.

Večer. Tam nekje izven Buenos Airesa so odmolili rožni venec. Pogovor je nanesel na velikonočne praznike. Pa se oglasi mama: „Kmalu bo velika noč. Se kaj pripravljate na to, Tinče?“

Tinče ne ve, kaj naj odgovori. „Kako naj se pripravljam? Saj molim vedno, kadar je treba!“ — „Že, že! A v postnem času so primerne tudi kakšne žrtvice, premagovanja!“ razlaga mama.

Tinče premišljuje. Seveda! Rad bi se lotil tega, kar mu svetuje mama, samo kako? Nič pametnega mu ne pade v glavo. No, pa saj je jutri še en dan, si misli Tinče in ob tej misli zaspi.

Kot nalašč pripravi mama drugi dan juho za kosilo. In ko sedejo za mizo, zafrkne Tinče nasek in napne šobici, da bi z jokom dosegel vsaj malo „popusta“. Pa se spomni: „Hm, kaj pa, če je ta juha tisto premagovanje, s katerim naj se pripravim na veliko noč? No, naj bo, poskusim jo spraviti — za pokoro!“

Krepko in korajžno zajame Tinče s krožnika — brez običajnega joka. Mama se kar čudi. Ampak pri drugi, tretji žlici se juha že ustavlja. Že sega mama po šibi, da bi malo „pomagala“ Tinčetu. Pa ji ta reče: „Le pustite šibo, mama. Saj bom pojedel juho brez nje. Veš: za pokoro in premagovanje!“

Res jo je pojedel. S težavo sicer, a vendar. In ko je bilo „trpljenja“ konec, pravi: „Kaj misliš, mamica, ali me je Bogec sedaj vesel?“ — „Kajpada, Tinče. Veruj mi: vsako premagovanje je največkrat več vredno kakor pa molitev. Upam, da to tvoje premagovanje ni bilo zadnje. Veš — za pokoro v postnem času!“

Mirko Kunčič

SLOVENSKA ZASTAVA

Mavrico pisano sklatil
si je z neba naš rod,
ko je oznanjala zarjo
novega dne mu na pot.

Bela je, modra, rdeča,
našemu rodu svetinja,
v vetru drhti kakor plamen,
vedno na dom nas spominja.

Poslovenil Mirko Kunčič

Mizica, mošnjček
in krepelce

(Nadaljevanje)

Žena se je nekoliko obotavljala, slednjič je podlegla skušnjavi in splezala navzgor.

Sv. Peter se je tačas baš sončil v mehkem naslanjaču pred nebeskimi vrati in čital časopis.

„No, kaj bi pa spet rada?“ je skoraž nejevoljno zagodrnjal, ko je vrtnarjeva žena stopila preden.

„Naj mi ne zamerijo, preljubi gospod sveti Peter,“ je žena pohlevno odgovorila, „da jih spet nadlegujem. Prav lepo jih prosim, naj mi no posodijo še pest cekinov. Saj vidi vaša milost, da stoji zima pred vrati. Nakupiti si morava z možem obleke, da bova oblečena gosposko, kakor se spodobi za naju.“

Sv. Peter jo je srepo pogledal izza naočnikov in nič kaj prijazen ni bil njegov obraz. Močje je vstal in prestopil prag nebeskih vrat. Ko se je vrnil, je izročil ženi prazen mošnjček.

„Na, tu imaš, pohlepnost nenasitna!“ je dejal. „Kadar se vam bo zahotelo cekinov, zaključita: Mošnjček, napolni se!“

„Naj vam Bog stotisočkrat povrne, preljubi gospod sv. Peter... in...“

„Je že dobro, že!“ jo je nejevoljno prekinil sv. Peter in sedel nazaj v naslanjač.

Žena se je ročno spustila po zeljnatem storžu na zemljo, kjer jo je že čakal mož. Hoteč ga presenetiti, je zaklicala:

„Mošnjček, napolni se!“

Mož je široko odprl oči in zazijal. — Iz mošnjčka so se vsuli sami lesketajoči se, novi cekini...

Nakupila sta si najiminentnejših oblačil in še lepo mestno hišo na vrh, ki sta jo opremila z najdragocnejšimi preprogami in zavesami. Vse se je bleščalo v svili, v žamet, v srebru in v zlatu. Samo največji bogatini si morejo privoščiti tako razkošje...

Približala se je nedelja, Gospodov dan.

Vrtnar in njegova žena sta sedla v gosposko kočijo, ki je knez nima ena-

ke, in se s ponosno dvignjeno glavo odpejajala k maši.

(Dalje prihodnjič)

PISAN DROBIŽ

Besedna uganka

Tam na belem polju
črne so sledi.
Če jih znaš razbrati,
mnoge zveš stvari.

Čarobni kvadrat

1.	2.	3.	4.
1.	A	A	I
2.	I	I	L
3.	M	N	O
4.	R	R	Z

Iz črk v kvadratu sestavi besede, ki se berejo vodoravno in navpično enako. Besede pomenijo: 1. letni čas, 2. nekdanji prebivalec Slovenije, 3. moško krstno ime, 4. Mojzesov brat.

Rešitev ugank v prihodnji številki.

NAŠI PREGOVORI. — O STARŠIH
Kdor s svojimi starši lepo ravna,
časno in ljubo srečo ima.
Materina ljubezen vse premaga.
Kdor matere ne uboga,
ga tepe nadloga.

Rešene uganke iz 4. številke
Besedna uganka: Monštranca. Izločilna uganka: Kopriva ne pezebe.